

SEAN

Secretariaat:

Postbus 122

9400 AC Assen

Bezoekadres:

Westerbrink 1

Tel. 0592 - 36 53 85 / 36 55 66

Fax 0592 - 36 52 38

Sociaal - Economische *Adviesraad* Noord Nederland

Aan het Dagelijks Bestuur van
het Samenwerkingsverband
Noord Nederland,
t.a.v. drs A. Pruntel
Provinciehuis
ASSEN

Assen : 4 april 2001
Kenmerk: 021/01

SEAN-advies, nr. 47

- **ongevraagd advies**
- **behandeld in vergadering van 30 maart 2001**
- **uitgebracht op 4 april 2001 aan het Dagelijks Bestuur van het Samenwerkingsverband Noord-Nederland**

Geacht bestuur,

In zijn vergadering van 30 maart 2001 heeft de SEAN een advies samengesteld inzake de 5^e Nota Ruimtelijke Ordening. De raad heeft daarbij kennis genomen van de conceptreactie van SNN. Bij haar reactie heeft de SEAN zich met name gericht op de betekenis van de nota voor de sociaal-economische ontwikkelingskansen voor Noord-Nederland.

SNN	1. De SEAN stelt met genoeg vast, dat de ontwikkelingsvisie "Kompas voor het Noorden" herkenbaar is in de voor dat aspect relevante passages van de nota. In beide visies wordt ingezet op de concentratie van wonen en werken, en behoud van de waarden van het platteland. Het behoud van de kwaliteit van het landelijk gebied zien wij als een belangrijk element zowel voor de economische ontwikkeling als voor de kwaliteit van wonen.
WVN	
MKB-N	
FNV-N	2. Daarbij gaat de nota uit van handhaving van de ruimteverdeling over de verschillende functies en voortzetting van de al sedert 1970 feitelijk ongewijzigde verhouding in economische activiteiten tussen de Randstad en de rest van Nederland. Naar het oordeel van de SEAN laten de doelen, genoemd in Kompas, de veranderende positie van Noord-Nederland in Noord-Europa en de groei in internationale relaties ruimte voor een verandering ten gunste van het Noorden. Een actiever beleid gericht op spreiding van economische activiteiten naar Noord-Nederland, zal een extra impuls geven aan de ontwikkeling van het Noorden. Daarmee worden de hier aanwezige potenties beter uitgenut. Bovendien kan Noord-Nederland daardoor ook beter bijdragen aan de geleidelijke invulling van nationale functies door regio's op afstand van de Randstad.
CNV-N	
MHP-N	
NLTO	
FLTO	

3. In de 5^e Nota wordt het instrument van de contouren geïntroduceerd. De daaraan gekoppelde decentrale verantwoordelijkheid achten wij een positief punt. De ruimtelijke afwegingen worden dan direct bij de gebruikers gemaakt. Het daarbij behorende beleid krijgt al gestalte in Kompas, in de regiovisies en in de streek- c.q. omgevingsplannen. Dat beleid biedt naar het oordeel van de raad voldoende sturingsmogelijkheden. De verantwoordelijkheden voor dat beleid en voor de contouren liggen bij dezelfde overheden. De rode contouren kunnen functioneel zijn in gebieden met overdruk. De SEAN is van oordeel dat ze tegen de achtergrond van het bovenstaande in Noord-Nederland eigenlijk geen toegevoegde

waarde hebben. Wel stelt de SEAN voor gebieden binnen groene en dondergroene contouren te brengen. De laatste omkaderen de gebieden waar geen ingrepen mogen plaatsvinden. Binnen de lichtgroene contouren is enige ontwikkeling mogelijk. De hier geschetste benadering maakt afstemming van de verantwoordelijkheden voor het ruimtelijk en het regionaal economisch beleid op hetzelfde bestuurlijke niveau in Noord-Nederland noodzakelijk.

4. Los van de instrumenten acht de SEAN de aanwezigheid van voldoende goed bereikbare bedrijfsterreinen noodzakelijk om de economische groei te kunnen accommoderen. Daarvoor zal meer ruimte nodig zijn. Dat daarbij hergebruik van oude terreinen, intensiteit van bebouwing en ruimtegebruik en bewaking van de kwaliteit van gebouwen en terreinen als instrumenten worden ingezet spreekt vanzelf. Ook vormen van gemeenschappelijk beheer en positionering van terreinen zullen naar het oordeel van de raad bijdragen aan een efficiënte inzet van middelen voor een maximale werkgelegenheidsgroei.
5. De internationale positie van Noord-Nederland in de Europese ruimte is anders geworden. Dat vraagt ook om een ruimtelijk beleid, waarin de relaties met andere kerngebieden in Europa in het algemeen en tussen de stedelijke netwerken in het bijzonder zichtbaar worden. Doorgaande internationale verbindingen spelen daarin een essentiële rol. Daarom dienen in de 5^e Nota de verbindingen, die tezamen de Noord-as vormen nadrukkelijk en in hun internationale context te worden weergegeven en te worden verankerd in het te voeren beleid. Zowel de Duitse A31 als de magneetzweefbaan maken in de SEAN-visie deel uit van die Noord-as. Voor de realisering van de hoofdinfrastructuur inclusief buisleidingen zijn ruimtelijke reserveringen nu nodig. Snelle besluitvorming over de aanleg van de Zuiderzeelijn in de variant van een magneetzweefbaan (MZB) vraagt daarbij specifieke aandacht.
6. De ontwikkeling van de Noord-as als deel van doorgaande verbindingen tussen de Randstad en Noord- en Oost-Europa kan meer structuur en groeikracht geven aan Noord-Nederland. Die zal haar neerslag vinden in de groei van producerende industrie en van logistieke dienstverlening. Gegeven de mogelijkheden van ICT, de nog groeiende tendensen tot uitbesteden en het footlose karakter van een toenemend aantal bedrijven ondersteunen deze voorwaarden het effect van de economische uitwaaiing naar gebieden rondom de Randstad.
7. De groei van het vervoer, met name het goederenvervoer, de ligging van Noord-Nederland in Noord-Europa en de aanwezigheid van multimodale faciliteiten bieden ook mogelijkheden voor een logistieke ontwikkeling van de Noord-as. Een beleid gericht op versterking van de complementariteit van de noordelijke zeehavens ten opzichte van de mainports is daarvoor noodzakelijk. Die positie dient in de Nota ook zichtbaar te worden gemaakt. Een samenhangend Noord-Nederlands verkeers- en vervoersbeleid zal richting geven en ondersteuning bieden aan initiatieven van het bedrijfsleven.
8. De stedelijke netwerken vervullen een belangrijk rol in het concept van de 5^e Nota. In Kompas zijn dat de kernzones. De SEAN ziet in de aanwijzing van de regio Groningen - Assen een onderstreping van de trekkersrol die deze regio voor Noord-Nederland dient te vervullen. De hiervoor bepleitte snelle aanleg van de MZB zal de positie van dit stedelijk netwerk versterken. De raad vraagt aandacht voor de positie van de andere voor Noord-Nederland prioritaire steden. Zowel Leeuwarden als Emmen maken deel uit van de voorgestane stedelijke netwerken en nemen daarin voor de werkgelegenheidsontwikkeling een belangrijke plaats in. Gegeven de posities van beide steden in de Vinex en

gelet op de functie van de kernzones/stedelijke netwerken achten wij voortzetting van de huidige faciliteiten noodzakelijk. De SEAN is van oordeel dat aan de in de 5^e Nota R.O. genoemde stationslocaties van een aantal grote steden die van Groningen dient te worden toegevoegd.

Voorts bepleit de raad dat zij een belangrijke rol blijft spelen bij investeringsbeslissingen van het Rijk. Meer in het algemeen onderschrijven wij de SNN-visie, dat ook de regionale netwerken gelet op hun opdracht, in de besteding van de middelen ter uitvoering van de 5^e Nota en van de ICES-gelden, dienen te participeren.

9. Het landelijk gebied is zoals eerder aangegeven een belangrijke kernkwaliteit voor Noord-Nederland. Als voorwaarde voor een hoogwaardig woonmilieu, voor de ontwikkeling van recreatie en toerisme en voor die van de landbouw is behoud en versterking ervan wezenlijk. Een zich vernieuwende landbouw zal een palet van groot- en kleinschaligheid, extensief ruimtegebruik en nieuwe activiteiten te zien geven. Er zal ruimte nodig zijn voor de kwantitatieve voedselproductie, voor biologisch en milieuverantwoorde landbouw en voor uitbreiding van het tuinbouwareaal. De Noordnederlandse tuinbouwsector dient zich op de mogelijkheden van de internationale markt te kunnen richten. Tenslotte speelt de landbouwsector een cruciale rol in de realisering van het gewenste kwaliteitsniveau van het landelijk gebied.

Hoogachtend,

Voor de Sociaal-Economische
Adviesraad Noord Nederland,

w.g.

K.W. Swaak, voorzitter

w.g.

drs H.A.M. van Hooft, wnd. secretaris